

O VIAȚĂ ȘI UN DESTIN DE ARTIST: MAESTRUL ION PAULENCU LA 75 DE ANI

*LIFE AND DESTINY OF AN ARTIST:
MAESTRO ION PAULENCU AT THE 75th ANNIVERSARY*

Emilia MORARU,

doctor, conferențiar universitar,

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Chișinău

Artistul și profesorul Ion Paulencu este cunoscut publicului meloman, dar și specialiștilor din domeniu nu doar prin vocea inconfundabilă, prin evoluțiile remarcabile în spectacole de operă sau în concerte de muzică folclorică. Distinsul muzician, exponent al culturii naționale, este cunoscut și prin discipolii pe care i-a ghidat de-a lungul carierei sale pedagogice, la catedrele *Muzică populară* (secția Canto popular) și *Pedagogie Muzicală* ale Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, precum și la Colegiul Republican de Muzică „Ștefan Neaga”.

În acest context, nu putem să nu menționăm dragostea și grija maestrului pentru învățăceii săi, dăruirea de sine puse pe altarul artei și, mai ales, pe cel al promovării valorilor autentice.

În ceea ce privește activitatea didactică la catedra *Pedagogie Muzicală* (în anii '90 ai secolului trecut, catedra avea denumirea de *Dirijat coral a Institutului de Arte*), mărturisesc că am avut fericitul prilej să urmăresc lecțiile maestrului și evoluările în examene ale discipolilor din clasa Domniei sale încă din perioada de studenție. Un lucru mi-a fost clar de pe-atunci: profesorul Ion Paulencu este unul charismatic, îndrăgit și urmat cu mult devotament de discipoli, un profesor care știe să ofere încredere, să lucreze

cu micală nu doar asupra tehnicii vocale, ci, mai ales, asupra spiritului. Când Maestrul intra la catedră, cu chipul său luminos și vocea-i profundă, aduna imediat în jurul său și studenții, și profesorii. Discipolii îl așteptau cu mare drag la ore, se considerau norocoși și-i purtau un deosebit respect. Au fost mai mulți studenți care și-au exprimat opțiunea de a fi repartizați în clasa de canto a Domniei sale. Cu mulți dintre ei maestrul menține legătura, fiind întotdeauna dispus să le ofere sprijinul necesar.

Un mare cunoscător al folclorului, al tradițiilor și obiceiurilor populare, Ion Paulencu, pe parcursul celor trei decenii de activitate pedagogică, educă tineri cântăreți de muzică populară, adevărate talente, pe care știe să-i valorifice prin participarea lor în concerte, în concursuri sau festivaluri de cântec folcloric și de române de mare prestigiu.

Astfel, unele dintre aceste evenimente artistice, la care au participat discipolii profesorului Ion Paulencu în repetate rânduri, au avut loc atât în Republica Moldova, cât și în unele orașe din România. Printre ele amintim: Festivalul-Concurs al interpreților de cântec folcloric „Maria Drăgan”, Concursul Național al Interpreților de cântec folcloric „Tamara Ciobanu”, Festivalul-Concurs de creație și inter-

pretare a romanței „*Crizantema de Argint*”, Festivalul-Concurs de romanțe „*Crizantema de Aur*” și multe altele.

Maestrul Ion Paulencu poate fi mândru de discipolii domniei sale, care au reușit să atingă performanțe deosebite și să devină laureați ai concursurilor și festivalurilor sus-menționate. O să dau câteva nume de cântăreți, care au devenit cunoscuți grație participărilor în cadrul acestor evenimente de mare rezonanță culturală.

Așadar, *Neonela Duplei* este deținătoarea Premiului Mare la Festivalul „*Maria Bieșu*”, în 2004, și a Premiului Mare la Festivalul-Concurs de creație și interpretare a romanței „*Crizantema de Argint*”, în 2011; *Tatiana Straistă-Burlac* – deținătoarea Premiului Mare la Festivalul-Concurs de creație și interpretare a romanței „*Crizantema de Argint*” și a Premiului I la Festivalul-Concurs de romanțe „*Crizantema de Aur*”, ambele în 2009; *Dumitru Caulea* – deținător al Trofeului „*Irina Loghin*” la Concursul Național de muzică populară „*Serbările Toamnei la Vălenii de Munte*”, în 1999, și al Premiului Mare la Festivalul-Concurs de muzică populară românească „*Din cântecele neamului*”, Cernăuți, în 2001; *Irina Ciubaciuc* – deținătoarea Premiului Mare la Festivalul-Concurs de creație artistică „*Floarea omeniei*”, al Premiului II la Concursul Republican de Interpretare instrumentală și vocală „*Ștefan Neaga*”, în 2011, și al Premiului II la Festivalul-Concurs internațional de folclor românesc „*În grădina cu flori multe*”, în 2012; *Diamanta Paterău* – deținătoarea Premiului I la Concursul Republican al interpreților cântecului folcloric „*Tamara Ciobanu*” și al Premiului I la Festivalul-Concurs de romanțe „*Crizantema de Aur*”, în 2004; *Mihaela Tabură* – deținătoarea

Premiului Mare la Festivalul-Concurs al interpreților cântecului folcloric „*Maria Drăgan*”, al Premiului II la Concursul Național al interpreților de cântec folcloric „*Tamara Ciobanu*” și al Premiului II la Festivalul Internațional de Folclor „*Cântecele neamului RO – UA – MD*” – toate în 2014.

Maestrul Ion Paulencu este fondatorul faimosului ansamblu folcloric „*Bucovina*” al Colegiului Republican de Muzică „*Ștefan Neaga*”, care, de asemenea, a participat în cadrul unor concursuri și festivaluri municipale de gen și s-a învrednicit de mai multe premii. Astfel, formația deține, din anul 2004, titlul de „colectiv model”. Ghidată cu multă pasiune de maestrul Ion Paulencu, ansamblul folcloric „*Bucovina*” a devenit Laureat al Festivalului-Concurs municipal al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „*Florile dalbe*”, în 2002, 2003 și 2005, al Festivalului-Concurs municipal de cântec popular pascal „*Pentru Tine, Doamne*”, în 2004 și al Festivalului-Concurs de folclor os-tășesc „*La onor, la datorie*” în 2005.

Preocupările profesorului Ion Paulencu pentru pregătirea vocală a viitorilor cântăreți sunt reflectate într-un șir de articole, apărute, în special, în ziarul *Făclia*, în care maestrul abordează probleme de tehnică și estetică vocală.

De asemenea, Domnia sa este autorul unui manual de canto popular (nepublicat încă), în care profesorul Ion Paulencu face apel atât la experiența artistică a unor cântăreți de seamă, precum și la vasta lui experiență pedagogică și artistică, acumulată în timp, împărțând-o, astfel, tuturor celor interesați de tainele cântului vocal. Manualul cuprinde două capitole, *Aspecte teoretico-practice privind pregătirea profesională a cântă-*

reșilor de muzică populară și Recomandări metodice și de repertoriu, sistematizate după programul de patru ani de studiu, în care autorul descrie etapele de însușire practică a cântului vocal, însoțite de exerciții și recomandări metodice pentru fiecare treaptă de studiu. Printre cele mai prețioase sfaturi ale maestrului, menționăm cel legat de genurile folclorice cu care trebuie să înceapă un studiu serios la canto popular. Astfel, Ion Paulencu consideră că doina, balada și cântecul liric (în tempo hora rară, lent) sunt cele mai potrivite genuri vocale, care aparțin folclorului nostru autentic și care cultivă, în mod ideal, eficient și prodigios, vocea umană. „Încercând să caut o explicație pentru acest fenomen, am conchis că, deși sunt considerate a fi foarte dificile pentru interpretare, totuși, genurile menționate sunt cele mai aproape de sufletul uman, iar arta cântării – se cunoaște – este o artă care vine din sufletul omului”.

O contribuție esențială la valorificarea, promovarea tradițiilor și obicei-

iurilor populare o constituie elaborările științifico-didactice ale profesorului Ion Paulencu, destinate studenților vocaliști din instituțiile de învățământ artistic superior și mediu de specialitate. Este vorba despre trei suporturi de curs, intitulate *Tradiții ale nunții în Bucovina, O perlă a teatrului popular – IROZII, Obiceiul PLUGUȘORUL în satul Voloca, raionul Hlibocă (Adâncata), regiunea Cernăuți*, care au fost publicate în 2013.

Așadar, experiența pedagogică a Maestrului Ion Paulencu este una vastă, bogată în evenimente artistice, trăite împreună cu discipolii domniei sale, cărora a reușit să le cultive dragostea de folclor, de cântecul popular, de valorile autentice, de tot ce înseamnă frumos și se înscrie în patrimoniul cultural al neamului.

La ceas aniversar, Vă felicit, Maestre drag, și vă doresc multă sănătate, inspirație, cât mai multe realizări artistice, discipoli talentați, o viață prosperă și binecuvântată!

Sa ne trăiți, Maestre! La Mulți Ani!